

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **V. K.V.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 10. 2018, č. j. MV-109318-6/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 5. 2020, č. j. 30 A 289/2018 – 77,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

IV. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1 000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám advokáta Mgr. Petra Václavka, se sídlem Opletalova 25, Praha 1.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 14. 8. 2018 zrušilo Ministerstvo vnitra (správní orgán prvního stupně) dle § 77 odst. 2 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), žalobci povolení k trvalému

pobytu na území České republiky, a zároveň mu stanovilo lhůtu 30 dní od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky. Odvolání žalobce žalovaná zamítla.

[2] Důvodem zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce bylo rozhodnutí města Lipsko ze dne 3. 5. 2016, kterým byl žalobci uložen zákaz vstupu do Spolkové republiky Německo po dobu pěti let. Toto rozhodnutí bylo odůvodněno žalobcovým odsouzením Zemským soudem v Lipsku ze dne 1. 12. 2014 za trestný čin nedovoleného dovozu omamných prostředků v jednočinném souběhu s nedovoleným obchodem s omamnými prostředky v nemalém množství v 15 případech. Žalobci byl uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 let a 9 měsíců.

[3] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce u Krajského soudu v Plzni, který žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

[4] Krajský soud nejdříve konstatoval, že správní orgány aplikovaly v žalobcově případě správné ustanovení zákona o pobytu cizinců. Ustanovení § 87l zákona o pobytu cizinců se vztahuje na případy, kdy má cizinec uděleno oprávnění k pobytu na území v návaznosti na jeho příbuzenství s občanem Evropské unie (tedy má oprávnění k pobytu navázané na občana Evropské unie), a následně je shledáno, že jsou splněny podmínky pro zrušení takto uděleného pobytového oprávnění. Žalobcovo oprávnění k trvalému pobytu však nebylo odvozeno od občana EU, a proto správní orgán postupoval správně, když na žalobcův případ aplikoval § 77 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců.

[5] K otázce posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele krajský soud uvedl, že správní orgány se otázkou dostatečně zabývaly a správně dospěly k závěru, že rozhodnutí nepřiměřený dopad do života žalobce mít nebude.

[6] Přestože jsou správní orgány povinny se otázkou přiměřenosti rozhodnutí zabývat *ex officio*, nemohou všechny skutečnosti důležité a rozhodné pro její posouzení zjistit bez součinnosti cizince. Pokud má žalobce za to, že by rozhodnutí mohlo mít negativní a nepřiměřený dopad do jeho soukromého života, tíží ho povinnost předložit správnímu orgánu taková tvrzení, která mají pro věc význam a jsou dostatečně určitá a úplná tak, aby na základě těchto tvrzení mohl správní orgán zvolit další postup za účelem dostatečného posouzení přiměřenosti rozhodnutí.

[7] To, zda předmětné rozhodnutí bude či nebude mít nepřiměřený dopad do žalobcova života, nelze automaticky dovozovat pouze ze skutečnosti, že má žalobce určitý počet dětí a že žije na území ČR dlouhodobě. Vztahy mezi rodiči a dětmi totiž mohou být různé, tj. mohou mít různou intenzitu a kvalitu. Žalobcovy rodinné vztahy jsou jistě ovlivněné i tou skutečností, že žalobce byl poměrně dlouhou dobu ve výkonu trestu odnětí svobody v SRN. Byl to sám žalobce, kdo odmítl jemu uložený nepodmíněný trest odnětí svobody vykonat v České republice, ačkoliv to bylo možné (dle usnesení Vrchního zemského soudu v Drážďanech ze dne 13. 7. 2017), čímž přinejmenším zkomplikoval sociální kontakty se svou rodinou. O kvalitě a intenzitě svých vztahů s rodinou však žalobce správnímu orgánu v průběhu řízení nic netvrdil a zůstal pasivní.

[8] Žalobcovo tvrzení ohledně skutečností nutných pro posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí pak nelze nahradit návrhem na provedení účastnického výslechu. Důkazy se provádí k prokázání konkrétních tvrzení. Je tedy třeba nejprve nějakou skutečnost, která je pro věc rozhodná a sporná, tvrdit, a až poté lze přistoupit k jejímu prokázání například výslechem účastníka řízení, jakožto jedním z možných důkazů. Jedině

tímto způsobem ostatně může správní orgán rozhodnout o potřebnosti provedení určitých důkazů. Nelze mít za správný postup žalobce, že prakticky žádné informace správnímu orgánu nesdělil a pouze navrhl výslech, ze kterého by dle jeho názoru vyšlo najevo, že dopady rozhodnutí do jeho života jsou nepřiměřené. Žalobce neuvedl žádný přesvědčivý důvod, ze kterého by bylo patrné, že musí být v jeho případě proveden jeho výslech, neboť jeho tvrzení byla neúplná a dosti neurčitá. Krajský soud tak ve shodě s žalovanou považoval účastnický výslech za takové situace za nadbytečný. Správní orgány totiž s rodinnými vazbami žalobce pracovaly a posuzovaly je, neboť se o nich dozvěděly z cizineckého informačního systému, měly je za prokázané a nebylo o nich sporu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[9] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[10] Stěžovatel namítá, že správní orgány nezjistily skutečnosti potřebné k posouzení otázky přiměřenosti jejich rozhodnutí ve smyslu § 77 odst. 2 a § 174a zákona o pobytu cizinců, jestliže neprovedly účastnický výslech navrhovaný za tímto účelem stěžovatelem dne 23. 7. 2018.

[11] Stěžovatel dále poukazuje na vnitřní rozpornost a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, který k této otázce na jednu stranu uvádí, že účastnický výslech nebylo nutné provést pro jeho nadbytečnost, zároveň ale na jiném místě rozsudku konstatuje, že nebylo možné posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí v odpovídajícím rozsahu pro nedostatečně zjištěný skutkový stav. Je tedy zjevné, že navrhovaný výslech nadbytečný nebyl.

[12] Stěžovateli je vyčítána jeho pasivita v řízení, nicméně účastnický výslech může stěžovatel aktivně toliko navrhovat, jeho provedení je pouze na správním orgánu, a pouze ten odpovídá za to, že v důsledku jeho neprovedení nebyl zjištěn skutkový stav v potřebném rozsahu.

[13] Úvaha krajského soudu o povaze účastnického výslechu jakožto důkazního prostředku, kterým je nutné pouze ověřovat skutečnosti již dříve uvedené cizincem, je v rozporu s jeho konstantním názorem na nutnost provedení účastnického výslechu ve věcech týkajících se pobytu cizinců. V tomto kontextu stěžovatel poukazuje např. na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016 – 81. Z tohoto rozsudku přitom vyplývá, že soud zastává názor, že účastnického výslechu lze využít i ke splnění povinnosti tvrdit, tedy nejen ke splnění povinnosti prokázat svá již dříve učiněná tvrzení. Stěžovatel navíc zřetelně označil účel navrhovaného výslechu dle § 52 správního řádu. Nenavrhoval jej za účelem zjištění existence rodinných vazeb, ale zjištění jejich intenzity a hloubky a dalších relevantních skutečností, které nelze zjistit pouze nahlédnutím do příslušných evidencí.

[14] Stěžovatel dále namítá, že správní orgány řádně neposoudily přiměřenost dopadů rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu do jeho soukromého a rodinného života a své rozhodnutí náležitě neodůvodnily. Stejně tak rozhodnutí krajského soudu považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Krajský soud dle stěžovatele rezignoval na zjišťování dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života stěžovatele a jeho rodiny pouze z důvodu stěžovatelovy trestné činnosti v minulosti, která však *a*

priori nevylučuje, že v konkrétním případě převáží zájmy na ochraně soukromého a rodinného života cizince a jeho rodinných příslušníků nad veřejným zájmem na zrušení povolení k trvalému pobytu.

[15] Stěžovatel nepopírá, že se dopustil závažné trestné činnosti a nechce své jednání bagatelizovat, domáhá se ovšem řádného posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Nedostatečným posouzením byl porušen zákon o pobytu cizinců, čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

[16] Stěžovatel pobývá na území ČR (ČSSR) již 39 let, tedy většinu svého života. Návrat do země původu by tak pro něj představoval drastické vytržení z jeho sociálního prostředí, ve Vietnamu nemá žádné bližší vztahy, rodiče zemřeli a bratr žije v ČR, neměl by ani kde bydlet. Obtížné by pro něj bylo nalezení nových přátel i obstarání zaměstnání vzhledem k vyššímu věku. K otázce věku se správní orgány nijak nevyjádřily. Neposoudily dostatečně ani délku pobytu v ČR a možnost reintegrace v zemi původu. K tomu stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2020, č. j. 5 Azs 28/2020 – 38.

[17] Pro posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí jsou zásadní rodinné vztahy stěžovatele. Stěžovatel byl třikrát ženatý, z předchozích manželství má 3 potomky, kteří jsou občany ČR, z třetího manželství, které trvá, má s manželkou dvě dcery [V. B. N., nar. X a (K.) V. N. V., nar. X]. Obě dcery i manželka mají trvalý pobyt v ČR, stěžovatel s nimi žije ve společné domácnosti a o dcery se stará. Jak rozdělení rodiny při vycestování stěžovatele do Vietnamu, tak přesun celé rodiny do Vietnamu s sebou nese vznik újmy. Rodinní příslušníci stěžovatele přitom vznik momentální situace nijak nezapříčinili. V případě vycestování celé rodiny do Vietnamu riskují manželka a dcery ztrátu svého povolení k trvalému pobytu v důsledku delšího pobytu v zahraničí. Vycestování není v zájmu nezletilé dcery K., neboť neumí dobře vietnamsky a v ČR navštěvuje obchodní akademii. Vzhledem k předchozímu trestnímu odsouzení stěžovatel fakticky nemá jinou možnost, jak získat v České republice jiné (nižší) pobytové oprávnění (viz rozsudek ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 – 28).

[18] Správní orgány se měly zabývat reálnými možnostmi přesídlení stěžovatelových rodinných příslušníků na území Vietnamu (rozsudek ze dne 7. 12. 2017, č. j. 1 Azs 376/2017-26). Správní orgány fakticky opomenuly zájmy stěžovatelovy dcery jakožto nezletilého dítěte, krajský soud se jimi pak nezabýval vůbec. K tomu stěžovatel opětovně odkazuje na rozsudek č. j. 5 Azs 404/2019 - 28. Zájmy nezletilé dcery měly být vymezeny a následně poměřovány se zájmy veřejnými, stejně tak jako zájmy stěžovatelovy a jeho celé rodiny. Stěžovatel odkazuje na rozsudek ze dne 6. 8. 2013, sp. zn. 8 As 68/2012, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl faktory, které je třeba při poměřování brát v potaz. Test proporcionality byl dle stěžovatele proveden pouze formálně, materiálně byly v úvahu vzaty pouze skutečnosti svědčící v jeho neprospěch, naopak skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele byly fakticky přehlédnuty. Závěr o přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu byl fakticky učiněn již na základě samotné skutečnosti, že stěžovatel v minulosti spáchal trestný čin, aniž by byly individuálně zváženy jeho osobní a rodinné poměry.

[19] Nesprávná je také úvaha, že pokud stěžovatel již jedno odloučení od svých rodinných příslušníků absolvoval v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody, jistě se

rodina vypořádá i s odloučením v důsledku zrušení trvalého pobytu. Naopak již druhé odloučení by pro rodinné vztahy stěžovatele mohlo být konečné. Zároveň o integraci stěžovatele na území a pevnosti jeho rodinných vazeb nijak nevypovídá skutečnost, že výkon trestu odnětí svobody absolvoval v SRN. Stěžovatel byl z výkonu trestu propuštěn po vykonání 2/3 trestu, neboť svým příkladným chováním ve věznici osvědčil svoji nápravu. Tyto skutečnosti krajský soud i správní orgány ve svých úvahách zcela přehlížejí.

[20] Závěrem stěžovatel namítá, že povolení k trvalému pobytu bylo zrušeno podle nesprávného ustanovení zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel je otcem tří občanů České republiky, a proto se na něj vztahují důvody zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 87l zákona o pobytu cizinců, nikoli § 77 zákona o pobytu cizinců. Krajský soud nezákonně potvrdil rozhodnutí správních orgánů, které aplikovaly nesprávné ustanovení.

[21] S podáním kasační stížnosti stěžovatel zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[22] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti připomíná, že stěžovatel si dobrovolně zvolil možnost vykonat trest odnětí svobody v Německu, místo v České republice, ačkoliv tam by mělo ležet těžiště jeho zájmů. Stěžovatel nebyl vyhoštěn a může si znovu podat žádost o povolení k pobytu v ČR. K otázce neprovedení výslechu stěžovatele žalovaná odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 441/2018 - 32, který se týkal obdobného případu zrušení povolení k trvalému pobytu z důvodu nelegálního nakládání s omamnými látkami. Ač má stěžovatel zjevně bohaté rodinné vazby, nevybočují z běžné situace panující v průměrných rodinách, nejsou ani ničím mimořádné. Protiprávní jednání stěžovatele však mimořádné je. K tomu žalovaná odkazuje na rozsudek ze dne 9. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 – 30. Správní orgány přiměřenost dopadů rozhodnutí do života stěžovatele posoudily, avšak neshledaly je nepřiměřenými vůči důvodu ke zrušení pobytu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[24] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[25] Správní orgány v projednávané věci aplikovaly § 77 odst. 2 písm. g) zákona o pobytu cizinců, dle kterého: *„ministerstvo platnost povolení k trvalému pobytu dále zruší, jestliže jiný členský stát Evropské unie nebo smluvní stát uplatňující společný postup ve věci vyhošťování rozhodl o vyhoštění cizince ze svého území z důvodu odsouzení cizince k trestu odnětí svobody v délce nejméně 1 rok … za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.“*

Nedostatečně zjištěný skutkový stav (neprovedený výslech)

[26] Stěžovatel v prvé řadě namítá, že správní orgány rozhodovaly na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť neprovedly jím navrhovaný výslech, který by osvětlil povahu jeho rodinných vztahů.

[27] Ze správního spisu vyplývá, že správní orgán prvního stupně oznámil dne 9. 5. 2018 stěžovateli zahájení správního řízení ve věci zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu. V tomto oznámení uvedl rozhodné okolnosti a seznam podkladů, ze kterých měl při svém rozhodnutí vycházet, poučil stěžovatele o možnosti se k těmto podkladům vyjádřit dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a dále o jeho povinnosti poskytnout veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života dle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dále je ve spisu založeno oznámení o převzetí právního zastoupení Mgr. Václavkem s žádostí o nahlédnutí do spisu. Následně stěžovatel prostřednictvím svého zástupce nahlédl dne 13. 6. 2020 do spisu a doložil usnesení o podmíněném odložení zbytku trestu odnětí svobody ze dne 1. 6. 2018. Dne 14. 8. 2018 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí, kterým zrušil stěžovateli povolení k trvalému pobytu. K otázce přiměřenosti rozhodnutí správní orgán vycházel ze skutečností zjištěných z cizineckého informačního systému a z vlastní úřední činnosti, neboť stěžovatel nesplnil svoji povinnost dle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán vzal za prokázané, že na území ČR pobývá stěžovatelova manželka, občanka Vietnamské socialistické republiky, se kterou má dvě děti ve věku 16 a 23 let. Všichni mají v ČR povolený trvalý pobyt. Soužití trvá od roku 2006, žijí ve společné domácnosti, manželka a děti navštěvovaly stěžovatele ve výkonu trestu. Povolení k trvalému pobytu má stěžovatel od roku 1991. Ze dvou předchozích manželství má stěžovatel dospělou dceru a dva dospělé syny, občany ČR.

[28] Proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí podal stěžovatel blanketní odvolání. Dále je ve spise založeno podání Mgr. Václavka se jménem stěžovatele jako účastníka řízení, ovšem s nesprávně uvedeným číslem jednacím. Obsahem tohoto podání datovaného 23. 7. 2018 je sdělení, že ve spise nejsou obsaženy podklady pro posouzení přiměřenosti rozhodnutí a že právní zástupce navrhuje výslech účastníka řízení. K tomuto podání je dále přiložena doručenka, ze které plyne, že jej zástupce stěžovatele odeslal správnímu orgánu prvního stupně dne 13. 8. 2018 a e-mail pracovníka ministerstva z následujícího dne, že k jeho číslu jednacímu bylo doručeno vyjádření, které ovšem dle obsahu nepatří do jeho řízení. V doplnění odvolání stěžovatel namítl, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, že navrhl provedení výslechu, který však bezdůvodně nebyl proveden a správní orgán posoudil přiměřenost dopadů rozhodnutí pouze formálně.

[29] Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že ačkoli je řízení o zrušení platnosti povolení k pobytu či o správním vyhoštění, kde se přiměřenost rozhodnutí posuzuje taktéž, zahajováno z úřední povinnosti, a žalovaný tak nese odpovědnost za řádné shromáždění podkladů pro rozhodnutí, nelze po něm požadovat, aby výhradně z vlastní iniciativy vyhledával a opatřoval důkazy, které by mohly svědčit ve prospěch stěžovatele, tj. které by se týkaly i nepřiměřenosti tvrzeného zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Je zejména na samotném cizinci, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání správního rozhodnutí, případně o tom nabídl důkazy (viz např. rozsudek ze dne 29. 11. 2012, č. j. 9 As 142/2012 - 21 či ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 Azs 322/2018 - 28, ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018 - 34).

[30] Tomuto závěru odpovídá i § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, do kterého byla novelou č. 222/2017 Sb., s účinností od 15. 8. 2017 doplněna věta druhá, jež stanoví, že: *„Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“*

[31] Tvrdil-li stěžovatel, že tuto povinnost splnil návrhem na provedení svého výslechu, kterým měla být prokázána intenzita a hloubka jeho vztahů, a správní orgány výslech bezdůvodně neprovedly, Nejvyšší správní soud nemůže této námitce přisvědčit.

[32] Dle § 169j odst. 1 zákona o pobytu cizinců: *„Správní orgán může za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyslechnout účastníka řízení.“* Obdobně ve znění zákona o pobytu cizinců účinném do 14. 8. 2017 dle § 169 odst. 2 *„Správní orgán je oprávněn vyslechnout účastníka řízení, je-li to nezbytné pro zjištění skutečného stavu věci,…“*

[33] K funkci výslechu účastníka řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013 - 29, kde uvedl: *„Výslech účastníka řízení není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení.“*

[34] Krajský soud tedy správně posoudil, že návrh na provedení účastnického výslechu není primárně prostředkem pro sdělování rozhodujících skutečností a takový návrh nemůže nahradit konkrétní tvrzení účastníka řízení. Jedná se o důkazní prostředek, který je nutno využít zejména tam, jsou-li o skutkovém stavu pochybnosti, či panují-li v něm rozpory. O takovou situaci se však v projednávané věci nejednalo.

[35] Stěžovatel byl od počátku správního řízení kvalifikovaně zastoupen advokátem, měl dostatek možností uvést konkrétní skutečnosti o svém soukromém a rodinném životě, které by správní orgány měly při poměřování přiměřenosti zásahu rozhodnutí vzít v úvahu. To ovšem v průběhu správního řízení neučinil. Ani v odvolání, ve kterém namítal neprovedení výslechu, nesnesl žádná konkrétní tvrzení, která měl jeho výslech prokázat, a ustal na obecné výtce, že výslech nebyl proveden a správní orgány tak dostatečně nezjistily skutkový stav.

[36] Krajský soud správně zdůraznil, že správní orgány vzaly za základ poměřování přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele jeho rodinné vazby, které zjistily zejména z cizineckého informačního systému. Tyto vazby přitom nijak nezpochybnily, v rámci posouzení přiměřenosti ovšem dle správních orgánů převážil veřejný zájem na ochraně veřejného zdraví, na ochraně před negativními následky šíření drog, na ochraně České republiky před osobami zneužívajícími pobytové oprávnění k páchání trestné činnosti na území států Evropské unie a na ochraně veřejného pořádku na území států Evropské unie.

[37] Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že v situaci, kdy správní orgány měly rodinné vazby cizince za zjištěné, jejich existenci nezpochybňovaly a samotný cizinec k těmto zjištěním ničeho nenamítal ani nedoplňoval, nebyly povinny provádět výslech účastníka řízení (srov. např. již citovaný rozsudek ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013 - 29, ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018 – 34, ze dne 11. 5. 2020, č. j. 3 Azs 93/2018 - 34). V rozsudku ze dne 14. 8. 2018, č. j. 4 Azs 153/2018 – 57 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Za situace, kdy z jiných podkladů bylo bezpečně zjištěno, že stěžovatel na českém území má skutečné rodinné vazby na družku (C. T. M. A.) a nezletilé dítě (D. M. A.) a stěžovatel ohledně*

tohoto zjištění v rámci svých vyjádření v řízení před správními orgány ničeho nenamítal, a výslech svůj a své družky navrhl zcela formálně, bez konkrétního vysvětlení, jaké skutečnosti mají být výslechy zjištěny, vskutku nelze provedení navržených výslechů striktně vyžadovat. Pokud jde o navržený účastnický výslech, stěžovatel zastoupený v řízení před správními orgány specializovaným advokátem měl dostatek prostoru pro sdělení všech okolností, které jsou dle jeho názoru pro posouzení přiměřenosti zrušení trvalého pobytu relevantní." Jednalo se o velmi obdobnou situaci jako v nyní projednávaném případě.

[38] Bylo na stěžovateli, aby místo obecného návrhu na provedení výslechu s odůvodněním, že může k věci uvést podstatné skutečnosti, tyto okolnosti skutečně uvedl a aby správní orgán následně vyhodnotil, zda je k jejich prokázání potřebné provést výslech ať už stěžovatele samotného, či jeho rodinných příslušníků. Nadto ze stěžovatelových podání (navržení výslechu a odvolání) ani nijak nevyplývá, že by měl být výslech proveden za účelem „zjištění hloubky a intenzity jeho rodinných vztahů", jak tvrdí v kasační stížnosti. I kdyby tomu tak ovšem bylo, i toto tvrzení je nanejvýš obecné a nevyplývá z něj, jaké skutečnosti by měly být výslechem prokazovány.

[39] Krajský soud tak vzhledem k výše popsané procesní situaci učinil správný závěr, že správní orgány nepochybily neprovedením stěžovatelova výslechu.

[40] Stěžovatel namítá, že v jiném rozsudku krajský soud považoval provedení účastnického výslechu za stěžejní, přičemž uvedl, že výslech může sloužit též ke splnění povinnosti tvrzení, nikoliv pouze povinnosti důkazní. Krajský soud v Plzni v rozsudku ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016 – 81, na který stěžovatel odkazuje, uvedl: „*Soud má za to, že pokud žádost cizince nebude v první fázi úspěšná, správní orgán by měl cizince vyzvat, aby uvedl skutečnosti, ve kterých spatřuje důvod pro to, zda je rozhodnutí z jeho pohledu nepřiměřené* ***nebo*** *tak správní orgán může učinit výslechem. Správní orgán, ale neprovedl nic z uvedeného, co by vedlo k dostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci dle § 3 správního řádu, proto soud tuto námitku považuje za důvodnou.*" (zvýraznění doplněno). Z uvedené citace je zřejmé, že krajský soud nepovažoval výslech stěžovatele za obligatorní součást řízení, těžiště jeho sdělení spočívalo v nutnosti dát účastníku řízení možnost, aby se vyjádřil ke své soukromé a rodinné situaci a poskytl správnímu orgánu součinnost ve vztahu k posouzení přiměřenosti zásahu možného negativního rozhodnutí do jeho života. Nadto je třeba podotknout, že judikaturou krajských soudů není Nejvyšší správní soud vázán a k otázce využití výslechu jako nástroje pro uplatnění tvrzení týkajících se rozhodných otázek pro řízení se již vyjádřil výše.

[41] Stěžovatel považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný a vnitřně rozporný, neboť ten na jednu stranu posvětil neprovedení stěžovatelova výslechu pro nadbytečnost a na stranu druhou uvedl, nebylo možno zhodnotit přiměřenost dopadů rozhodnutí v odpovídajícím rozsahu. Nejvyšší správní soud tuto výtku nepovažuje za důvodnou. Otázku neprovedení výslechu krajský soud posoudil, jak již bylo výše uvedeno, správně, a to zejména v kontextu celé procesní situace ve správním řízení, tedy že stěžovatel žádným způsobem nevymezil, jaké skutečnosti by měl jeho výslech prokazovat, přičemž stěžovatelovy rodinné vazby správní orgán nezpochybňoval. K otázce samotného posouzení přiměřenosti rozhodnutí pak uvedl, že povahu rodinných vztahů, tedy např. jejich intenzitu a kvalitu si správní orgán sám zjistit nemůže a v této oblasti zůstal stěžovatel zcela pasivní. Jak již bylo výše uvedeno, návrh na provedení výslechu nemůže nahradit konkrétní tvrzení účastníka, která mají být tímto výslechem prokázána,

stěžovatel tedy nemůže být úspěšný se svou argumentací, že tato tvrzení hodlal předestřít právě až v průběhu svého výslechu a že je mu nedůvodně vytýkána jeho pasivita v řízení. Jak ve vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí, tak v odvolání stěžovatel mohl a měl konkrétně uvést své rodinné poměry. Neučinil-li tak, nelze správnímu orgánu vytýkat, že se nezabýval s dostatečnou podrobností všemi aspekty stěžovatelova soukromého a rodinného života, když se o nich nedozvěděl. Na tuto skutečnost právě reagoval krajský soud svou argumentací (kterou stěžovatel považuje za rozpornou) a Nejvyšší správní soud se s ní zcela ztotožňuje. Pasivita stěžovatele ve správním řízení se odrazila v míře konkrétnosti posouzení přiměřenosti zásahu rozhodnutí správními orgány.

Nepřiměřenost rozhodnutí

[42] Stěžovatel dále brojí proti samotnému posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Namítá, že správní orgány a následně soud nevzaly dostatečně v úvahu jeho věk a délku pobytu v ČR, skutečnost, že má v ČR rodinu a nezletilou dceru a že jeho rodinní příslušníci nynější situaci nijak nezavinili, přesto je zasáhne.

[43] Nejvyšší správní soud v prvé řadě uvádí, že rozsudek krajského soudu nepovažuje za nepřezkoumatelný. Krajský soud reagoval na stěžovatelovy žalobní námitky a z odůvodnění rozsudku je zřejmé, proč je neshledal důvodnými. Věcná správnost jeho závěru týkajícího se posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele je pak předmětem dalšího posouzení.

[44] Dle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců: „*Při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*“ Již krajský soud správně uvedl, že správní orgán je povinen zohlednit důvody, které jsou v daném případě specifické a nikoliv ty, které žádným způsobem nevyplývají z průběhu řízení.

[45] Správní orgán prvního stupně v rozhodnutí nejprve uvedl, že byl limitován důkazy, které si sám opatřil, neboť stěžovatel se k podkladům pro vydání rozhodnutí nevyjádřil a neposkytl žádné informace k posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí. Správní orgán zhodnotil, že stěžovatel pobýval na území poměrně dlouho dobu, přesto jeho samotný návrat do domovského státu nelze považovat za nepřiměřený, neboť se vrátí do společnosti a kultury důvěrně známé. Soužití s manželkou trvá od roku 2006, pokud se jedná o potomky stěžovatele, tak až na jednu dceru ve věku 16 let se jedná o plnoleté dospělé osoby. Správní orgán konstatoval, že zrušení stěžovatelova pobytu je určitým zásahem do jeho soukromého a rodinného života, ale tento zásah si stěžovatel způsobil především sám svojí trestnou činností a musel si být vědom jejích důsledků. Vystavil tak sám a vědomě případným dopadům těchto důsledků své osoby blízké. Dále správní orgán uvedl, že stěžovateli je rušeno pouze povolení k trvalému pobytu, zákaz pobytu mu vysloven nebyl. I kdyby stěžovatel v důsledku tohoto rozhodnutí krátkodobě opustil Českou republiky, neznamenala by tato skutečnost automaticky nepřiměřenost rozhodnutí. Rodina stěžovatele již minimálně jedno dlouhodobé odloučení zažila a to v době, kdy byl

stěžovatel ve výkonu trestu. Manželka s dcerami se musela vyrovnat s dočasnou ztrátou manžela a otce dcer a zajistit rodinný život bez něj.

[46] Správní orgán dále konstatoval, že stěžovatel opustil svou vlast v produktivním věku, zná tedy tamní jazyk i reálie. Specifikem vietnamského etnika je, že jeho příslušníci se pohybují téměř výhradně v rámci tohoto etnika. Správní orgán z těchto důvodů neshledal, že by přesídlení stěžovatele do domovského státu mělo být neřešitelným problémem. Dále vycházel z toho, že stěžovatel je dospělý jedinec, který by měl být schopen se sám o sebe postarat, a to i mimo území ČR, přičemž mu nejsou známy žádné závažné důvody, pro které by toho nebyl schopen.

[47] K závažnosti trestné činnosti správní orgán uvedl, že bylo prokázáno, že stěžovatel nejméně v 15 případech páchal trestnou činnost nejen na území Německa, ale i na území ČR, neboť z České republiky byly omamné prostředky v hodnotách desítek tisíc EUR dováženy a ve většině na jejím území také pěstovány (marihuana) a vyráběny (pervitin). Povolení k pobytu, které stěžovateli zaručovalo volnost pohybu v jiném členském státě EU tak bylo zneužito pro páchání trestné činnosti. V daném případě je dle správního orgánu dán i veřejný zájem na zrušení povolení k trvalému pobytu z důvodu ochrany veřejného zdraví. Přísný postup vůči drogovým deliktům je žádoucí, neboť užívání návykových látek způsobuje obrovské škody a má dopad na společnost a především na mladistvé z důvodu jejich nezralosti, kteří jsou tak tímto nebezpečím ve zvýšené míře ohroženi. Správní orgán dodal, že stěžovatel svým jednáním poškozuje jméno České republiky v zahraničí. Zájem většinové společnosti a celé České republiky tak převažuje nad zájmem stěžovatele.

[48] Správní orgán proto uzavřel, že v daném případě k zásahu do soukromého a rodinného života dojde, nebude však nepřiměřený. To, že má stěžovatel na území ČR rodinné vazby, nemůže automaticky znamenat, že ať udělá cokoliv, nemůže být jeho povolení k trvalému pobytu zrušeno. Vzhledem k závažnosti jeho trestné činnosti je proto dopad rozhodnutí přiměřený.

[49] Nejvyšší správní soud považuje v prvé řadě za potřebné uvést, že zásadní okolností v nyní projednávaném případě je pasivita stěžovatele v řízení před správními orgány. Již v předchozí části rozsudku Nejvyšší správní soud uzavřel, že tuto pasivitu nemohl překonat obecný návrh na provedení výslechu. Správní orgány se k jednotlivým aspektům stěžovatelova soukromého a rodinného života vyjádřily v takové míře konkrétnosti, v jaké o nich měly informace. Namítal-li stěžovatel v žalobě a následně v kasační stížnosti různé obtíže, kterým by po návratu do Vietnamu musel čelit ať už on sám z důvodu svého věku či jeho rodina, tyto okolnosti neměly správní orgány možnost posoudit, neboť jim tato tvrzení nepředestřel.

[50] Správní orgány v obecnosti zhodnotily, že návrat do země původu by vůči stěžovateli nebyl nepřiměřený, neboť ji opustil v produktivním věku, zná tamní jazyk a reálie a z ničeho nevyplývá, že by se o sebe nedovedl postarat. Z podkladů, které pro řízení opatřily správní orgány, neplyne, že by stěžovatel například trpěl zdravotními obtížemi, které by ztěžovaly jeho možné pracovní uplatnění. Co se týče rodinné situace stěžovatele, zájmu nezletilého dítěte a možnosti přesídlení celé rodiny, i v těchto aspektech správní orgány zhodnotily informace, kterými disponovaly. Uvedly, že jak manželka, tak dvě dcery, s nimiž stěžovatel sdílí společnou domácnost, jsou vietnamské národnosti a mají v ČR povolený trvalý pobyt. Nepřehlédly ani další 3 stěžovatelovy děti z předchozích

manželství. Uvedly však, že až na jednu šestnáctiletou dceru jsou všechny stěžovatelovy děti již dospělé osoby. Ze skutečnosti, že manželka stěžovatele i jeho dcery jsou státními občankami Vietnamské socialistické republiky, žalovaná správně usoudila na to, že není vyloučen jejich společný pobyt v domovském státě. K odkazu stěžovatele na rozsudek ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 – 28, je třeba uvést, že v tam řešené věci měly správní orgány ve spise k dispozici záznam orgánu sociálně-právní ochrany dětí a vyjádření manželky cizince, ze kterých ve vztahu ke stěžovatelovým nezletilým dětem vyplývaly skutečnosti, které správní orgány nezohlednily. Tato situace je však zcela odlišná od nyní řešeného případu, neboť správní orgány vyšly z důvodu pasivity stěžovatele pouze z informací, které si samy opatřily v rámci své úřední činnosti, zejména z údajů z cizineckého informačního systému. Jak již správně uvedl krajský soud, je zřejmé, že z těchto evidencí nelze vyčíst nic o kvalitě stěžovatelova pouta se svou rodinou ani o osobních poměrech například jeho nezletilé dcery. Nelze tedy vytýkat správním orgánům, že dostatečně nezohlednily skutečnosti, které jim nebyly známy.

[51] Skutečnost, že stěžovatelovi rodinní příslušníci situaci nijak nezapříčinili, přesto budou zrušením povolení k trvalému pobytu stěžovatele dotčeni, je jistě pravdivá, nejedná se však o okolnost, pro kterou by mělo být rozhodnutí shledáno nepřiměřeným. V této otázce je naopak třeba souhlasit se správními orgány, že stěžovatel si před páchání trestné činnosti musel být vědom, že jeho aktivity mohou v případě jejich odhalení zcela jistě negativně zasáhnout nejen jeho samotného, ale též jeho blízké, kteří budou dotčeni jak odloučením v případě stěžovatelova odsouzení a uložení trestu odnětí svobody, tak možným zrušením pobytového oprávnění svého blízkého. Stěžovatel si v této situaci musel být vědom, že je povinen ctít právní předpisy státu, ve kterém dlouhodobě pobývá, jinak se v případě závažného narušování veřejných zájmů České republiky (či jiného státu Evropské unie) vystavuje ohrožení v podobě ztráty pobytového oprávnění, neboť s Českou republikou jej nepojí státoobčanské pouto a není mu tedy garantována možnost na jejím území pobývat bezpodmínečně.

[52] Nelze tedy přisvědčit stěžovateli, že správní orgány a soud posuzovaly otázku přiměřenosti zásahu rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života pouze formálně a že učinily závěry pouze na základě stěžovatelovy spáchané trestné činnosti. Obecnost odůvodnění rozhodnutí byla v nynějším případě nutně dána obecností informací, které správní orgány o stěžovatelově soukromém a rodinném životě měly. Zároveň Nejvyšší správní soud souhlasí s posouzením závažnosti stěžovatelova protiprávního jednání, které se správní orgány pečlivě věnovaly (k tomu srov. např. rozsudek ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 - 30 či dříve odkazovaný rozsudek ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019 – 28, kde ač Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí krajského soudu i žalované, konstatoval, že v posouzení závažnosti protiprávního jednání správní orgány ani soud nepochybily. V obou těchto případech se jednalo o zrušení trvalého pobytu z důvodu spáchání drogových deliktů).

[53] Co se týče místa výkonu trestu odnětí svobody stěžovatele, správní orgány sice ve svých rozhodnutích uvedly, že stěžovatel odmítl přemístění do České republiky, ve vztahu k přiměřenosti rozhodnutí z této okolnosti ovšem nedovozovaly žádné závěry. Argumentaci krajského soudu považuje Nejvyšší správní soud v tomto ohledu za nutné mírně korigovat, neboť v kontextu skutkových okolností případu nelze tuto okolnost stěžovateli přičítat k tíži. Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatelova rodina jej ve vězení

pravidelně navštěvovala, s ohledem na místo jejich bydliště (Ch.) pak ze stěžovatelova rozhodnutí vykonat trest v Německu nelze usuzovat nic o jeho rodinném životě.

[54] Tato skutečnost však nemění nic na výše uvedených závěrech a na tom, že krajský soud správně zhodnotil rozhodnutí správních orgánů v kontextu stěžovatelovy pasivity ve správních řízeních jako dostatečná a zákonná.

Aplikace nesprávného ustanovení

[55] Závěrem stěžovatel namítá, že jeho trvalý pobyt byl zrušen podle nesprávného ustanovení, neboť je otcem tří občanů České republiky. Krajský soud se touto námitkou pečlivě zabýval a vysvětlil, proč není důvodná. Stěžovatel v kasační stížnosti s jeho hodnocením nijak nepolemizuje, pouze opakuje stejnou argumentaci jako v žalobě. Nejvyšší správní soud však přezkoumává především rozhodnutí a postup krajského soudu, stěžovatel je proto povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 249/2016 – 38, odst. 12, nebo ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012 – 351, odst. 140). Nejvyšší správní soud proto odkazuje na závěry učiněné krajským soudem a pouze dodává, že stěžovatel nespadá do žádné z kategorií uvedených v § 15a zákona o pobytu cizinců, které definují osoby, jež se považují za rodinného příslušníka občana Evropské unie. Všechny tři stěžovatelovy děti, jež jsou občany ČR, jsou dospělé a stěžovatel k nim nemá vyživovací povinnost, zároveň ani sám stěžovatel není závislý na výživě či péči občana EU.

IV. Závěr a náklady řízení

[56] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[57] S ohledem na skutečnost, že Nejvyšší správní soud rozhodl bez odkladu o kasační stížnosti, nerozhodoval již samostatně o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť ten s meritorním rozhodnutím ztratil význam.

[58] Z uvedeného důvodu rozhodl Nejvyšší správní soud o vrácení zaplaceného soudního poplatku za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1000 Kč, a to k rukám advokáta Mgr. Petra Václavka, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, podle § 10 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle kterého soud vrátí z účtu soudu přeplatek, bylo-li zaplaceno více, než činila poplatková povinnost, a to dle § 10a téhož zákona ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

[59] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 30. července 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu